

**ДО
МАРИЯ БЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**КОПИЕ ДО
ИСКРЕН ВЕСЕЛИНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
БЛАГОУСТРОЙСТВО И МЕСТНО
САМОУПРАВЛЕНИЕ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

от Фондация „Четири лапи“

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО БЕЛОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЕСЕЛИНОВ,**

На Вашето внимание представям становище относно Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) 954-01-44 от 20/06/2019 г. като не подкрепяме направените предложения тъй като смятаме, че могат да бъдат допълнени и изяснени така, че да адресират истинските проблеми за случаите на агресивно поведение при кучетата.

Фондация ЧЕТИРИ ЛАПИ
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. 1
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBBGSF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703

В Закона за защита на животните, както и в действащия ЗВД има действащи забрани, включително забрана за „извеждането на кучета без повод, а на агресивни кучета - и без намордник“.

Съгласно чл. 178 от Закона за ветеринарномедицинската дейност кметовете на общини, райони и кметства организират контрола по изпълнение на изискванията към собствениците при отглеждането на домашни любимци.

Съгласно чл. 472, ал. 4 и ал. 5 от ЗВД нарушенията, свързани с неупражняване на контрол спрямо домашни животни, се установяват с актове, съставени от инспекторите от общините и районите. Наказателните постановления се издават от съответните кметове и събраните санкции постъпват в общинските бюджети.

Проявата на особена жестокост към животните, както и неупражняването на контрол над животни, са общественоопасни деяния и като такива с промени в Наказателния кодекс от 27 май 2011 г. са обявени за престъпления.

Съгласно чл. 325в, ал. 1 от Наказателния кодекс, който не положи достатъчно грижи за гръбначно животно, което се намира под негов надзор, в резултат на което то причини средна или тежка телесна повреда на човек, се наказва с лишаване от свобода до три години или с пробация и глоба до 5 хил. лв.

Липсата на контрол и адекватно изпълнение от страна на контролните органи в лицето на органите на местната власт обаче прави действащите забрани неефективни. Прилагането на забраната на практика не се следи от контролните органи: няма проверки на терен, нито наказания за собствениците на кучета, които не спазват регламента. Това ни кара да смятаме, че и предложените промени със сегашния Законопроект за изменение и допълнение няма как да бъдат ефективни и да влязат в сила ако няма действия за изкореняване на причините на проблема с поведенческите смущения при кучетата, а именно - липсата на контрол при развъждането, търговията и притежанието на домашни любимци.

Един от основните проблеми е нерегламентираната развъдна дейност и продажба на кученца от развъдници и физически лица без задължителната регистрация на продавача и без гаранция за здравния статус на кученцата. Развъдчиците са задължени да гарантират здравния статус с документ за произход съгласно разпоредбите на *Наредба 41 от 10/12/2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансион и приюти*. Неспазването на регламента води до голям брой болни кучета, включително такива с етологични нарушения, което води както до прояви на агресивно поведение, така и до неспособност на собствениците да се справят с животните и съответно тяхното изоставяне и увеличаване на броя на бездомните кучета.

Изключително важно е да се предвиди лицензиране и контрол на всички търговски обекти за развъждане на кучета като е препоръчително да се забрани търговията извън самите развъдници и задължително да се забрани на открити пазари. Строги стандарти за хуманното отношение трябва да бъдат част от изискванията за издаване на лиценз (като стандарти за обстановка, грижи, внимание, ветеринарен контрол, движение и разходки, честота на разплод на всяка женска т.н.). Малките развъдчици, тип семеен бизнес, също трябва да бъдат лицензирани, ако искат да размножават кучетата си, без предварителен пазар за малките. Това би означавало, че само лицензирани развъдчици може да продават своите кученца на свободния пазар (или чрез посредник, или директно). Всяко лице, което продаде куче, трябва да бъде задължено да предостави цялата информация за купувача на регистрационния орган, за да може институцията да актуализира своите данни и да извършва проверки на новия собственик. Трябва да се начислява лицензионна такса за покриване на разходите за лицензиране и приложение на законодателството.

Трябва да има и система за лицензиране и контрол на всички места на продажба, включително на прекупвачите. Препоръчително е да бъде забранена продажбата в зоомагазини, тъй като те често не могат да покрият минималните стандарти за хуманно отношение към настанените животни, което понякога води до поведенчески проблеми. Задължителна забрана за търговията на открити пазари, панаири, събори и т.н. Продажби не следва да бъде разрешени на обществени места като градски площи, пазари др. Трябва да бъдат изисквани хуманни стандарти за предоставяне на лиценз (като стандарти за домашна обстановка, грижи, внимание, ветеринарен контрол и т.н.). Трябва да се начислява лицензионна такса за покриване на разходите за лицензиране и приложение на законодателството.

В допълнение, съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗЗЖ, Общинските съвети приемат Програми за овладяване на популацията на безстопанствените кучета и предвиждат средства за изпълнението им, което засяга директно общинските бюджети.

На национално ниво проблемът с агресивното поведение при кучетата и проблемът с изоставянето на кучета са свързани преди всичко с недостатъчен контрол върху домашните кучета, както и недостатъчна информираност на собствениците за техните задължения. Наблюденията ни сочат, че всяко второ бездомно куче не е родено на улицата.

Фондация „Четири лапи“ има следните предложения за справяне с проблема с проявленията на агресия при кучетата, със засиления обществен риск за здравето на хората и животните и с останалите проблеми, свързани с това:

Фондация ЧЕТИРИ ЛАПИ
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. I
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBBGSF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703

- 1. Спазване на изискването за задължителна идентификация с микрочип за всички кучета и котки.** Ще позволи регистрацията на домашните и бездомни животни в националната база данни. Включването на задължителна идентификация за котките ще подпомогне разрешаването на проблема с овладяването на популацията на безстопанствени котки, който напоследък става все по-обхватен.
- 2. Засилен контрол на задължителната идентификация и регистрацията за лицата, практикуващи развъдна дейност и продаващи кученца.** Развъдчиците трябва да бъдат задължени да регистрират животните на себе си като първи собственик преди да ги продадат така че да се осигури проследяемост. **Регистрация на развъдната дейност на физически лица,** които развъждат в домовете и дворовете си така че те също да имат регистрационен номер в системата за идентификация и регистрацията и да имат задължение да осигуряват на кучетата приемливи минимални условия. Това също трябва да се контролира. Всички собственици на некастрирани женски кучета биха могли да попаднат в тази категория. Въвеждане на ред, в който всички физически лица, които искат да упражняват развъдна дейност, следва да имат съгласието на етажната собственост.
- 3. Отворен достъп за общините до ВетИС.** Базите данни на общините да бъдат вързани с тази на БАБХ. Управлението на жалбите трябва да бъде централизирано, така че проблемите в една община с едно конкретно лице да могат да се видят и в друга община, в случай че лицето промени адреса си.
- 4. Регулация на онлайн търговията с кучета.**
- 5. Облекчаване на процедурата по регистрацията на домашни кучета.** Ще стимулира собствениците да бъдат по-активни при регистрацията на своите домашни любимци.
- 6. Задължителна кастрация за кучетата, които не се използват за разплод и не са регистрирани за развъдна дейност.**
- 7. По-високи санкции за нерегламентирана търговия и развъждане,** както и за некоректна регистрацията на развъден обект.
- 8. Обвързване на ваксината срещу бяс с предварителна идентификация на кучета и котки.** Ще повиши бързо процента на идентифицирани животни в България. По този начин ще се предотврати изхвърлянето на домашни животни на улицата, които са основният източник на безстопанствени животни. Препоръчва се от Световна организация по здравеопазване на животните (OIE).
- 9. Задължителна пълна ваксина за кучета и котки.** Ще се подобри здравният статус на популацията за по-здравословна среда на живот;

- 10. Необходима е единна методика за определяне агресивността при кучетата във връзка с осигуряването на единен принцип и прозрачност при прилагане разпоредбите на действащото законодателство и в частност чл. 179, ал. 3, т. 4 от ЗВД. Разработването на работеща методика за определяне поведението при кучетата е от съществено значение. Методиката за определяне степента на агресивност дава оценка за темперамента на животните. За доказване на това, че едно куче е агресивно, да бъде свиквана задължителна комисия с етолог.**
- 11. Засилване на контрола върху кучета, които се използват като пазачи на вили, строежи, градини, лозя и други тъй като те са основната причина за увеличаване на броя на безстопанствените кучета. Това увеличаване се наблюдава предимно през есента, когато собствениците на летни вили ги напускат и изхвърлят домашните си любимци, които търсейки прехрана, стигат до най-близкия град. По данни от месечните отчети от извършените обработки на кучета в клиниката на Фондация „Четири лапи“ в гр. Банкя в края на есента по улиците се появява голям брой нови некастрирани кучета. Това показва, че източникът на безстопанствени кучета не е възпроизвеждането на самите безстопанствени кучета, а домашните кучета с нежеланите им приплоди.**
- 12. Увеличаване на размера на санкциите за свободно пускане на животни без прекия надзор/контрол на собственика (да не се бърка с разходките без повод).**
- 13. Изготвяне на План за действие, съдържащ конкретни мерки за подобряване контрола по спазване на изискванията, касаещи отглеждането на домашните кучета.**
- 14. Инкриминиране на изоставянето на животни компаньони по модела на други страни.**
- 15. Подобряване на сътрудничеството между кметовете на населените места и съответните полицейски управления с цел предприемане на необходимите мерки по изпълнение на общинските разпоредби, уреждащо забраната за свободното пускане на животни.**
- 16. Засилване контрола, вменен съгласно чл. 178 от ЗВД, от страна на кметовете върху регистрацията на домашни кучета, събирането на данъци за притежаване на куче и глоби в случай на неизпълнение на задълженията от собствениците, регламентирани в чл. 172, чл. 173, чл. 177 ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗВД. Глобите се налагат на основание чл. 472, ал. 4, а ал. 5 от същия гарантира частичното обезпечаване на финансови средства във връзка с изпълнение на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените животни.**

17. **Засилване на контрола, изпълняван от органите на местната власт по чл. 59 ал. 3 от ЗЗЖ за идентификация и регистрация и изоставяне на животни на територията на общината.**
18. **Задължителен брой проверки за спазване на съществуващите регулации във всяка община.**
19. **Създаване на позиция за инспектор по домашните животни в общините, отговарящ за домашните животни и/или създаване на Агенция за закрила на животните извън структурите на БАБХ.**
20. **Въвеждане на възможност за конфискация на животни, които се отглеждат в среда на насилие, нехуманно отношение или в среда, възпитаваща ги на агресивно поведение (обект на нехуманно и/или жестоко отношение).**
21. **Възможност за изграждане на необходимия брой приюти самостоятелно или съвместно с други общини.**
22. **Въвеждане на възможност за регистрация на мобилни амбулатории, които да предоставят възможност за безплатна кастрация или кастрация на ниски цени, където няма практикуващи лекари или лекари, работещи с домашни любимци.**
23. **Осигуряване на преброяване на домашните любимци на регулярна база.** При национални преброявания следва да бъдат преброявани и отглежданите животни компаньони. Годишни отчети от страна на кметовете а домашните любимци към БАБХ и годишен отчет от БАБХ към Министерски съвет. Съгласно чл. 70 ал. 2 служители от ОДБХ налагат глоба, определена в чл. 69, при констатиране на неизпълнение на задълженията на кметове на общини, свързани с разпоредбите на чл. 40.
24. **Легализиране на гробищата за домашни любимци.**
25. **Провеждане на информационни и обучителни кампании сред населението с цел отстраняване на нерегламентирано развъждане и повишаване идентификацията и ваксинацията при домашните любимци.**

Освен това имаме следните коментари към предложения текст на законопроекта:

Смятаме, че в Законопроекта за изменение и допълнение има неяснота в определението на термина „агресивност при кучетата”. Така формулираното определение оставя поле за интерпретация и възможност за неспазване на забраната и корупционни

Фондация **ЧЕТИРИ ЛАПИ**
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. I
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBBGSF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703

практики. Не става ясно как агресивните кучета ще бъдат идентифицирани и контролирани от контролните органи и как те ще оформят преценката си в случаите, в които потенциално агресивно и опасно куче е в спокойно състояние.

В допълнение към това, предложената промяна в чл. 177, ал. 1, т. 3 а) регламентира свободно извеждане на кучета до пет килограма без повод без да става ясно защо е определена съответната горна граница от пет килограма и дали те също са обект на проверка за агресивно поведение или не. Не става ясно и как в хода на проверката ще се удостоверява живото тегло на животното, обект на инспекция.

Също така, в Законопроекта има ясно противоречие на предложените промени с изложените твърдения в предварителната оценка на въздействието относно кучетата, ползвани за охрана на животински стада. В предложените промени забраната по ал. 2, т. 3 не се отнася за кучета по чл. 175, ал. 2, т. 6 - извън урбанизираните територии. Едновременно с това в предварителната оценка на въздействието, ползваните за охрана на животински стада, кучета са идентифицирани като основен проблем и опасност за туристите, както и за всички разхождащите се сред природата.

С настоящето становище изразяваме желание за участие в обществени дискусии и работни групи за последващо обсъждане на текстовете по предложения законопроект.

С уважение,

д-р Марина Иванова
Директор за България
Фондация „Четири лапи“

25.06.2019 г.
гр. София

Фондация ЧЕТИРИ ЛАПИ
Организация за защита на животните
ул. „Пиротска“ № 8, вх. А, ет. 1
София 1000, България

тел.: +359-2-953-17-84
факс: +359-2-952-11-98
e-mail: office@four-paws.bg
www.four-paws.bg

Райфайзен банк България
BIC RZBBBGSF
IBAN (BGL): BG88RZBB91551060388714
IBAN (EUR): BG76RZBB91551460388703